

Boj proti fašizmu; je boj vsakega poštenega rodoljuba; vsakega delavca in delavke — pač vsakega brez izjeme na politično, narodno ali pa versko pripadnost!

CENA NAROČNINI: Za Kanado in USA. Za eno leto \$3.00 Za pol leta 1.75

Edinost

EDINOST
206 Adelaide St. W.
Toronto 1, Ont.
Entered as second class matter at the Post Office Dept. Ottawa.

NEODVISNO GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV
Vol. 2. No. 91. Price 5c. TORONTO, ONTARIO FRIDAY, DECEMBER 15 1944. Cena 5 c. Let. 2. št. 91.

Britski laboriti zahtevajo premirje v Grčiji

SOCIJALNA DEMOKRACIJA MOČNA OPORA REAKCIJE V EVROPI

London — Na konferenci britske labor partije, se je vršilo zadnje sredo glasovanje in sicer 2,445.00 proti 1,370.000 za takojšnje premirje v Grčiji izmed britskih čet in pa Narodne osvobodilne armade v Grčiji, EAM.

Glasovanje je sledilo potem ko je govoril Ernest Bevin, minister za delo, kateri je zastopal "delavsko stališče" v Churchillovi vladi rekoč: Vel. Britanija, če smo za ali pa proti, ne more prepušiti svojega položaja v sredozemlju.

V resoluciji, ki je bila sprejeta ob tej priliki, se izraža "globoko obžalovanje" za tragično situacijo v Grčiji in urgira za premirje ter vzpostavitve vlade na podlagi svobodnih volitev.

Napram zatrdilo tozadevnih vesti, resolucija je bila podvržena močni kritiki posebno z strani posameznih delegatov, kateri so zahtevali odločnejše mere s oziranjem na situacijo v Grčiji. Mr. Bevin je vztrajal na stališču resolucije in medtem dodal, da je o zadevah v Grčiji, se vršilo posvetovanje med Churchillom in Rooseveltom zadnje poletje v Quebecu, namreč da je Rusija se zavzela stabilizirati Rumunijo, Vel. Britanija pa Grčijo.

Rusija se zgrajala na kaj takega, je zavrnil Mr. Bevin, Aneurin Bevan in izjavila.

LABOR COUNCIL PROTI INTERVENCIJI

Toronto — Toronto Labor Council je sprejel resolucijo proti oboroženi intervenciji Vel. Britanije v Grčiji. Ista resolucija je bila poslana na sejo izvršnega odbora Canadian Congress of Labor v Ottawo, da zahteva od Vel. Britanije sprejete nadaljnega prehlivanja krvi.

Veliki uspeh koncerta v Torontu

Toronto — Minule sobote se je vršil v Torontu v Massey Hall, eden najbolj uspešnih in najbolj pomembnih koncertov kanadskih Slovencev, Hrvatov in Srbov. Koncert je bil prireditelj lokalnem odboru Sveta Kanadskih Južnih Slovanov, katerega je udeležilo nekaj nad 2000 vdeležencev, večina našega naroda iz Toronta in okolice.

Impozantnost koncerta se je izražala v divni predstavi točk, tamburaškega zbora "Svoboda" in plesalne grupe iz Pittsburga, tamburaškega zbora "Tito" iz Toronta in pevskih zborov Slovencev in Macedoncev. Narodna pesem v muzikalinih in pesemskih nastopih, je napolnila vdeležence z občudovanjem, kajti mnogi so privrat prišli eni taki kulturni in narodni prireditvi kanadskih Slovencev, Hrvatov, Srbov in Macedoncev.

Udeležence koncerta je pozdravil v imenu mestne uprave mestni župan, Dr. Comboy in glavna govornica za to večer je bila, Miss Margaret Gould, ena od urednikov "Toronto Star", največjega časopisa v Kanadi. V prijaznih besedah je orisala pomen osvobodilne borbe in pri tem pripomnila potrebo, nasloviti pismo ministru za vojne potrebe v Ottawo, da se pošlje čimprej parnik s zalogami obleke, obutve in hrane ter zdravil, narodom Jugoslavije. Dejala je, pismo lahko naslovi vsak in zaprosi za takojšnje akcijo, na kar je žela splošno odobravanje.

Odločne bitke po ulicah Budimpešte

TISOČI TOPOV IN BOJNIH LETAL DROBI NACISTIČNE SILE. PRVA UKRAJINSKA ARMADA PRAVNA ZA OFENZIVO NAPROTI SLEZIJU.

London, 13 dec. — Odločna borba za prestolico Madžarske, je v polnem razmahu kakor zatrujejo poslednje vesti. Tisoči sovjetskih težjih in lažjih topov ter bojnih letal s zraka, drobi nazi-fašistične sile po ulicah Budimpešte. Neki poročevalci podajajo podrobnejše poročila o ljuti bitki in med drugim pravi: "Kako preračunano sovjetski letalci in topničarji drobijo nacistične položaje v tej prestolici. Oni skoncetrirajo topniški ogenj in bombardiranje s zraka na določeno točko, utrdbo z tako silo, da je v trenutku popolnoma zdrobljena."

Mesto Budimpešta izgleda bolj na kupe ruševin, kakor pa prestolice, se glasi vest iz bojne črte. Nacistične sile so napravile vsako poslopje utrdbo za odpor, toda brez uspeha, da bi zadržale moč Rdeče Armade. Neki vojni posmatralci izražajo večje skrbi, kam se bo obrnila Rdeča Armada po zavzetju Budimpešte? Eni pravijo da bo podila nemške Fritce preko avstrijske meje, drugi so mnenja da se bo obrnila južno proti Zagrebu in tretji dozdevajo proti Jadransko morju. Izgleda da so pozabili na napoved: "Naš cilj je Berlin!" To pa zadržuje olajšanju za večje skrbi izven krogov Rdeče Armade.

Prva Ukrajinska armada je pripravna kakor trdijo vesti ob obrežju reke Visle proti Krakovu. Ta vest je posneta iz nacističnih virov in dodaja, da 400.000 sovjetska vojska pripravna na tem kraju v znaku ofenzive.

Občinske volitve v Torontu

Toronto — Kot navadno na dan novega leta, se vršijo občinske volitve v Torontu. Dosedaj lokalno časopisje je precej obloženo z reklamami za tega ali onega kandidata, toda prav volilci bi se morali zavedati, da je v letu 365 dni, tembolj v tekoči dobi, ko je tudi od mestne uprave odvisno pravi dosti, da so ljudski interesi res zavarovani in da so podvzete gotove mere za izboljšanje mnogih stvari za prebivalstvo.

Na prvem mestu je vprašanje, ki je precej aktualno, stavbinski program, znižanje davkov, večja priložnost za šolnino otrok in dijakov. Toronto je skoraj v tem oziru glavno središče političnih in socialnih vprašanj, ki pa mnogo vpliva na okolico, provincijo in deželo v splošnem, kadar se dela za narodne interese.

V posameznih vardi je več delavskih kandidatov in med temi, Norman Freed v 4-ti vardi, Charles Sims v 5-ti vardi in poleg tega kandidira znani bojnik za delavske pravice Stuarth Smith, za kontrolerja, sin znanega župnika A. E. Smith-a. Odati svoj glas za napredne in progresivne kandidate, pomeni ščititi svoje lastne interese.

Zato dne 1 januarja 1945 volilci odajte svoj glas za napredne in progresivne kandidate!

Mednarodni unijski kongres

London — Skupni odbor britskih, ameriških in sovjetskih unijskih predstavništva, pripravljata načrt za sklicavanje mednarodnega unijskega Kongresa, kateri se bo vršil v Londonu dne 6 februarja, prihodnjega leta.

Poziv za Kongres je poslan unijskim predstavništvom v 40 držav, razen Španije in Argentinije, ker unijsko gibanje v slednjih dve državi, je pod kontrolo fašistične diktature in je radi tega delavcem v takih okoliščinah nemogoče izvoliti delavsko predstavništvo.

Walter Citrini, tajnik strokovnega unijskega Kongresa Vel. Britanije izjavlja, da je naslovljen poziv Švici, Švedski in Irski za Kongres, toda le kot posmatralcem brez pravice do volitev in uradnega govora. Nadalje izjavlja, predstavništvo sovjetskih strokovnih unij se je načelu soglašala za poziv zgoraj omenjenih državam in pod uslovi, ki so omenjeni.

Naloga Kongresa bo tesnejša medsebojna vezanost delavskega pokreta v državah Zedinjenih Narodov in pospešitev vojnih naporov. Dozdeva se, da bo zasedanje kongresa trajalo ne manj 15 dni.

Čestitka k praznikom

Cleveland — Voščimo vsem našim prijateljem v Windsorju Ont. Canada — vsele božične praznike in srečno Novo leto 1945.

Angela Smole in Neža Rakar

Situacija v Kitajski se izboljšuje

MORDA PRIDE DO SODELOVANJA KOMUNISTOV V CENTRALNI VLADI

Changking — Napram zatrdilo poročil Chiang Kaišek se v principu soglašala, da Komunisti sodelujejo v centralni vladi Kitajske in v vojnih operacijah proti Japoncem.

Predstavnik Komunistične Stranke, general Chou Enlai, kateri se je nahajal nekoliko dni v pregovoru z predstavnikoma Kaišekove vlade, ter se povrnil v prestolico Yanan Osvobodilne vojske, bo konferiral z tovariši in obenem podal poročilo o razgovoru z predstavnikoma Kaišekove vlade.

Podrobnosti o poteku pregovora izmed predstavnikoma Komunistične Stranke in centralne vlade Chiang Kaišeka, zaenkrat niso znane, ali je Kaišek odločil razpuščiti svojo vlado in formirati novo vlado koalicijske, kakor je predložila Komunistična Stranka, ali pa skuša le deloma reformirati stališče njegove vlade napram Komunistični Stranki.

Kot znano pod vodstvom Komunistične Stranke je dobro izvežbana armada okrog pol milijona po številu in zunanji poročevalci o tej armadi podajajo izredno lepa poročila, kako je disciplinirana in najboljše armada v Kitajski. Stališče Chiang Kaišeka in ožje reakcije je bilo, da so pošiljali svoje najboljše čete proti Osvobodilni armadi, mesto proti japonskih okupatorjev, kar je povzročilo resne razmere tako v centralni vladi, kot na bojni črti. Zadnje čase nekoliko generalov naklonjenih Japoncem, je bilo odstavljenih na podlagi protestov in zahtev liberalnih krogov, kateri so obenem priporočali za ponovitev pregovorov z predstavništvom Komunistične Stranke.

Ako pride do formiranja nove vlade in sicer koalicijske v tem oziru, je za pričakovati, da se bo situacija v Kitajski v kratki dobi znatno izboljšala.

Vprašanje začasne poljske vlade

London — V diplomatskih krogih prevladuje mnenje, da bo Sovjetska Unija v kratkem priznala Osvobodilni Odbor Poljske v Lublinu, kot začasno vlado Poljske.

Vel. Britanija in Združene države ste dosedaj imeli diplomatske odnose z poljsko begunsko vlado v Londonu. Toda vsled bolj in bolj globokih razlik po vprašanju zahtev meja med Sovjetsko Unijo in poljsko begunsko vlado, najbrž da pride do prekinitve odnosov med Veliko Britanijo in Združenimi državami in poljsko begunsko vlado v Londonu.

Sodično raspravo je vodil vojni tribunal osmega korpusa Narodno-osvobodilne vojske.

Nemčija mobilizira 14 in 15 letnike

Delavski voditelj in glavni tajnik Delavske Progresivne Stranke neodbrava stališče britske vlade v notranjih zadevah Grčije in pravi: "V tej državi se vporablja britske čete, tanke in bojna letala z namero, da se narodu naprti na pleča nepopularno vlado in sprečiti formiranje vlade s bolj vdanimi in demokratičnimi poslanci in prijatelji Zedinjenih Narodov. To vsekakor ne izraža, da se gre za izpolnjevanje načel "stirih svobod". Atlantskega čarterja, je dejal Mr. Tim Buck.

Delavska Progresivna Stranka pozdravlja izjavo vnanjega ministra Zdrženih držav, Stettinusa v kateri izjavlja, da se bodo Združene države dosledno držale svoje obljube nevmešavanja v notranje zadeve evropskih narodov, pravi delavski voditelj, kateri je naslovil brzojavno podobno izjavo vladi premiera Kinga, da posreduje v zadevah Grčije.

Delavska stranka o razmerah v Grčiji

Stockholm — Nemška vojna komanda je začela z regrutacijo mladih nabornikov 14 in 15 let starih. Begunci, katerim se je posrečilo uiti iz Nemčije pripovedujejo, da med nemškimi ljudstvom ne vlada kakšno oduševljenje zlasti ne v primeru prejšnjih let, tembolj poparjenost in skrbi. Tudi nacistično propagandno orodje ne vpliva več na ljudstvo, če tudi si nacistične oblasti prizadevajo na vse načine podžigati vpliv za nacistične stvari.

Iz drugih virov vesti trdijo, da je formirana neka organizacija pod imenom "Zveza Stalingrada" v Nemčiji, kateri ima za cilj boriti se proti nacistični oblasti. Več članov te organizacije je bilo aretiranih, katera je razširjena posebno v industrijskih mestih.

SESTANEK VELIKIH TREH

London — V diplomatskih krogih mnenja prevladujejo, da se bo v kratkem vršil sestanek velikih treh in prav zaradi notranjih vprašanj glede Nemčije po vojni, ter politične intervencije v Belgiji, Grčiji in Italiji, medtem tudi Poljske.

Notranji problemi tako v deloma osvobodilnih državah, razen Jugoslavije, Rumunije in drugih baltičskih republik, kot v deloma okupiranih izražajo osobito zanimanje skrajne reakcije, katera si prizadeva povrniti predvojni režim na oblast, kar je v popolnem nasprotju sporazuma v Teheranu in tudi Atlantske karte.

Po 24 urah nevihta je pojenjala in je upati, da bo promet vzpostavljen v najkrajšem času vsaj v bližnji okolici.

Svoboda in ne oblast je naš cilj - EAM

NE FIZOL IN MORNARHIJO — AMPAK DEMOKRACIJO — ZAHTEVA LJUDSTVO V GRČIJI.

Resni dogodki, ki so nastali v Grčiji in za katere znaša odgovornost protinardna klika Papandeou vlade, izražamo ne samo opravičeno nezaupanje in odpor patriotskega gibanja EAM (Narodno-osvobodilne Fronte) proti odredbam vlade, ampak obenem obsodbo svobodoljubnih in demokratičnih ljudstev v svetu. Ti dogodki, ki so zvrnili pozornost javnega mnenja na krvavo pozorišče v Grčiji, izražajo istočasno številne proteste v Vel. Britaniji in drugod proti politični intervenciji, ter nadaljna vprašanja med ljudstvom v splošnem o določbah Atlantskega Čarterja in zavezniškega sporazuma v Teheranu.

Dopisnik Reuterjeve časopisne agencije Denis Martin, ki se je pred nekaj dnevi vrnil iz Atene v Cairo in nato prispel v Bruselj Belgijo, o teh dogodkih pravi naslednje: "Enostavna pojasnilje glede civilne vojne v Grčiji in Belgiji, se izražajo v dejstvu nezaupanja podtalnega gibanja reakcionarnim klikam vlad, ki ste zasedli oblast zdaj po osvoboditvi gotovega dela ozemlja, dasi ste preživeli vso dobo krvavega odpora odkar je Nemčija okupirala te države na varnem v zamejstvu. Patriotsko gibanje v Belgiji je vodilo odločno borbo proti nemških okupatorjem in proti pro-fašistično naklonjene organizacije znane Flemish National Union in Wallon Guards, namreč kolaboracionistov z nemškimi okupatorji. Na podobnem načinu tudi v Grčiji so patrioti EAM vodili pod zelo rizničnimi okoliščinami krvavo borbo skozi zadnje tri leta proti nemških vpadnikov in proti organizacije znane EDES, katera vključuje grško reakcijo sedaj pod zaščito Papandeou vlade."

Omenjeni dopisnik nadalje pravi: "Ni čudnega torej, da so tisoči grških rodoljbov potem ko so pobegnili v Egipt po okupaciji Grčije, odklonili služiti v takozvani "Mountain Brigade" vsled dejstva, daso častniki pro-fašistični elementi, ter zahtevali priključitev Narodno-osvobodilni Fronti, EAM."

Minuli ponedeljek "Toronto Star" je priobčil daljši intervju z predstavnikom Narodno-osvobodilne Fronte v Grčiji in dopisnikom časopisne agencije Associated Press. S ozirom na dolžitev premiera Churchilla v poslanski zbornici, da je EAM poglaviti cilj zaseči oblast, je imela to priložnost takoj po osvoboditvi prestolice, ko ni bilo zavezniških oddelkov v Grčiji in ko so bile kvizlingske skupine v popolni nemoči. Za dve in pol leti naš glavni namen je bil izgnati Nemce, Italijane in Bolgare iz naše zemlje. Churchillova dolžitev, da je EAM že zdavnaj pripravljala takozvani "puč", neodgovarja resnici. Resnica je, da so oddelki EAM neprestano napadali nemške garnizije in konvoje. V dosti slučajih dokler so oddelki EAM kraveli in borili se proti nemških okupatorjev, ZERVAS (grški četniki) so izvajali podlo bratomorno borbo proti EAM in ELAS, ter poleg tega požigali vasi in terorizirali ljudstvo z namenom, da zvrnejo krivdo na Narodno-osvobodilno gibanje. Kravali zločini, ki so prizadeti na naši zemlji, so izvedeni z strani nemških razbojnikov in ZERVAS."

"EDINOST"

Published weekly at

206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing proprietor
in Slovenian LanguageRegistered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. F.

EDINOST

Izhaja vsak petek v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.Dopisi brez podpisa se ne vpoštevajo. Rokopis nenarodnih
članov in dopisov se ne vrača.

Kritično in resno stanje v Grčiji

V Grčiji in sicer potem, ko je uspelo grškim rodoljubom osvoboditi prestolico, formirana je vlada "spozazuma" v Papandreou na čelu. V tej vladi je bila zastopana Narodno-osvobodilna Fronta (EAM), katere je za vso dobo nemške okupacije vodila odločno borbo proti nemških okupatorjev in domačih kolaboracionistov in pa, predstavninstvo grškega kralja, namreč ljudi, kateri so se iz inostranstva ob tej priliki povrnili kot predstavninstvo grške kraljevske krone. Njena doba je precej kratka, ker so odstopili predstavniki Narodno-osvobodilne Fronte v znaku protesta zaradi dejstva, da je vlada dajala zaščito znanim pro-fašističnim elementom in kolaboracionistom. Pod pritiskom resignacije predstavninstva Narodno-osvobodilne Fronte in narodnega protesta, vlada je vztrajala na svojem položaju in mesto ostavke, izdala je ukrep, za popolno razorožitev partizanskih in rodoljubnih oddelkov Narodno-osvobodilne Fronte. Njeno zahtevo je podprl britski poveljnik oboroženih britskih sil v Grčiji, pozneje pa kakor je znano, ta zahteva je bila podkrepjena tudi v britskem parlamentu. Oddelki Narodno-osvobodilne Fronte v očigled take situacije, niso odložili orožja spričo dejstva, da si je vlada Papandreou zadržala pravico do oborožitve seveda nji naklonjenih grških četnikov znanih EDES in ZAVRAS, kar je povzročilo krvoprelitje po ulicah Atene in je točasno krvava bitka v teku izmed oddelkov Narodno-osvobodilne Fronte na eni in drugi strani, britske vojske ter kraljevske garde v Grčiji.

Krvava borba je v teku. Močno vtaborjeni oddelki Narodno-osvobodilne Fronte, so zadržali in drže večji del prestolice v svojih rokah in jim je celo uspelo potisniti britske in četniške oddelke iz nekaterih predelov mesta, kakor trdijo poznejše vesti. Britske čete so se poslužile z teškimi bombniki bombardirati položaje oddelkov Narodno-osvobodilne vojske, kateri je obenem naslovljen tudi ultimatum za popolno predajo. Krvava borba se nadaljuje in niti iz daleč ne izgleda za skorajšnje premirje pod takimi uslovi in razmerami.

Ogromna večina demokratičnega mnenja v svetu, je proti takega stališča Vel. Britanije v notranjih zadevah Grčije. Obdolžitve proti vladi je zaradi njenega pomaganja grški kraljevski vladi, katere si prizadeva povrniti grškega kralja na prestol istočasno, ko izdaja ukrep, za popolno razorožitev partizanskih in rodoljubnih oddelkov Narodno-osvobodilne Fronte.

Vprašanje Grčije, oziroma notranjih zadev, ni izključno grško, temveč vprašanje obenem globoko segajoče v določbe konference v Teheranu in Atlantske karte, ter bodočnosti drugih evropskih držav, katere so bile okupirane po Hitlerjevi Nemčiji.

Po našem mišljenju vlada Vel. Britanije v tem oziru je zavzela reven in nesrečen položaj v reševanju notranjih zadev, prvič zaradi vmešavanja v notranje zadeve Grčije in drugič zaradi zapostavljanja onih, kateri so edino vodili borbo proti nemških okupatorjev in domačih izdajalcev, ter pomaganja onim, kateri niso prav nič doprinesli k osvobojenju Grčije izpod nemške okupacije, tembolj pomagali okupatorjem v mnogo slučajih. Njeno stališče v tem oziru je tembolj revno tudi zaradi tega, ker ne prinaša prav ničesar interesom ljudstva Vel. Britanije in sploh Zedinjenim Narodom. Rešitveno vprašanje za Grčijo je izvolitev vlade, katere bo dejansko ščitila narodne interese, kaznila kolaboracioniste in ko-ordinirala vse materialne in fizične sile v borbi proti fašizmu, ter pripravila vse potrebno za svobodne volitve po skončani vojni. To so zahteve naroda v Grčiji, obenem pa tesno vezane z določbami v Teheranu in Atlantsko karto. Tako stališče bo dalo ne samo ugled v državnih in mednarodnih ozirih, ampak obenem podkrepilo združeno borbo Zedinjenih Narodov za čim hitrejši obračun z nemškim in fašizmom v splošnem v svetu.

Vlada Papandreou, ne predstavlja ne želje in tudi zaupanja ne grškega naroda!

Prihodna izdaja lista in koledar

Prihodnja izdaja lista Edinosti izide na 8 strani, mesto kot navadno samo štiri. Ta izdaja izide ravno pred božičnimi prazniki z dne 22. decembra in vsaj upamo, da bo za praznike kljub preobloženi pošti prišla ob pravem času v najbolj oddaljene naselbine naročnikom. V tej izdaji poleg drugega gradiva iz raznih naselbin oz. dopisov, ki niso prišli v poštev prej, so precej važni članki iz časopisja, katero izhaja v osvobojenem delu Slovenije. Članek od Borisa Kidriča, ki temeljito podaja razlago pod naslovom "Zlata sredina" o takozvanih nevtralcih in sredincih v starem kraju spričo dejstva, da je krvava borba za osvobojenje slovenskega naroda, borba vseh poštenih in rodoljubnih Slovencev, ne glede kje se eden ali drugi nahaja in z kakšnim poklicem peča. Njegova razlaga v tem oziru odgovarja tudi onim na tem kontinentu, kateri skušajo igrati dvojno vlogo, namreč "ako bo zmagala Osvobodilna Fronta se bomo priključili "pozneje" njej in postali "njeni" pristaši, ako pa se zgodi, da zmagala druga stran, bomo pa lahko poleg tega še očitali, ali vam nismo rekli in napovedovali — nikar se prenačiti!" (1) Takih se seveda ne manjka med nami in prav posebno med našimi ameriški sosedmi.

Med tem priobčili smo obširnejši članek Dušana Ivancič, kateri zopet na izreden način razlaga svoje doživljanje v srečanju z slovenskimi vojaki. Zatem značilno pismo Kapitana za ono dobo Franca Rozmana iz internacije v Franciji po vojaškem zloemu republikanske armade v Španiji.

Ko smo že pri tej razlagi naj omenimo, da smo ravno v tisku stenskega Koledarja za navadno leto 1945 z sliko ravnice komande slovenskih oddelkov Narodno-osvobodilne vojske. Slika je zgodovinskega pomena prvič zaradi prve slovenske ravnice vojaške komande in drugič zaradi tega, da je topot ravnice poveljstvo načrtovalo vse potrebno za razstrelitev železniškega mostu pri Litiji čez Savo. Ker smo jih tiskali v zelo omejenem številu, prosimo vse, kateri žele imeti ta zgodovinskega pomena koledar, ki mu je cena 50 centov, naj pošljejo čimprej naročilo.

Moja pot med partizane

S.S.

K partizanom sem prišel razmeroma pozno, in sicer tretji dan po kapitulaciji Italije. Prej sem bil nad osem mesecev interniran v hribih ob izviru Tibere, kjer sem imel priliko na lastni koži občutiti blagor laške "gostoljubnosti". Zaradi mraza in vlage pod šotori ter pomanjkljive hrane je tam marsikdo omagal. Mrliča so odnesli vojaki iz tabornika in nihče izmed nas ni videl, kje in kako so ga pokopali. Jaz sem imel srečo, da so me še pred kapitulacijo izpustili domov, in tako sem se tiste dni obenem z mnogimi ostalimi ljubljanci odločil, da ne bom čakal doma Nemcev, temveč sem jo 10. sept. zvečer mahnil skozi blok proti Igu. V moji družbi je bila deseterica prijateljev in znancev, ki smo se vsi takoj onstran žične ograje na Golovcu krepko oddahnil.

Prvič po dveh letih in pol smo spet zadihali svobodni zrak. Kmalu zatem smo v že trdem mraku zapazili pred seboj v gozdu senco večje kolone. "Stoj!" Stoj! "Kdo je?" Po par besedah smo spoznali da je to druga, nam podobna skupina ki smo se ji seveda brž priključili. Ti fantje so bili že bolj podjetni. Imeli so seboj strojnico in nekaj drugega orožja, ki so ga uplenili na predmestni policijski stražnici. V koloni po eden in eden smo se premuznili čez cesto in progo na Barje, kjer smo jo uredili kar povprek proti Krimu. Z neba je roselo, noč je bila mrka.

A glej presenečenja! Par kilometrov od Ljubljane smo zaslišali pred seboj škrtanje in šum kolesa. Pripeljala sta se nam naproti dva zastavna fanta s puško na rami in z rdečo zvezdo na kapi — prva partizana! "Hej, tovariši, ali ste naši?" "Smo!" smo se odrezali vsi v en glas in ju obstopili. Sreča so nam prekipevali od veselja ob pogledu na prve hrabre borce iz naših host, ki so že mesece in leta branili zastavo naše svobode in narodnega ponosa. Stisnili smo jima roko in mahoma smo si bili kakor bratje. "Veliko vas je!" sta nas ocenila. "Mnogo jih je prišlo že včeraj in danes, in od vsepovsod prihajajo še in še".

Eden od njiju je krenil naprej proti mestnemu bloku, da bi prestregel še kaj prebežnikov, drugi pa nas je spremljal do Iške vasi, kjer smo se za par uric odpočili na senu. Z rano zoro smo se odpravili v hrib do požgane in porušene vasi Golo, kjer je bil nastanjen štab Šerčerjeve brigade. Spotoma je naš vodnik pripovedoval o partizanskem življenju in mi smo mu kar pili z ust besede. Sonce nas je obilo z jesenskimi žarki in vsem nam je bilo toplo pri duši. Prišli smo do prvih njiv pod vasjo. Ob poti so zorela jabolka in par tovarišev, ki v lačnem mestu niso videli mnogo sadja, je seglo po njih. Tovariši France, kakor je bilo našemu partizanu ime, se je prizanesljivo nasmešnil:

"Danes se smete jemati sadje, tovariši, ali ko boste partizani, tega ne bo več. Noben partizan si ne sme svojevoljno prisvojiti tuje lastnine, to velja zlasti strogo za sadje. Ljudje tod okoli so zelo mnogo pretrpeli pred Italijani, ki so jim požgali domove, ter odpeljali očete in brate v izgnanstvo. Zato moramo paziti, da jim še mi ne delamo škode!" nas je poučil.

Prišli smo na Golo, kjer smo našli že obilo znancev. Z občudovanjem smo ogledovali starejše borce. Pripovedovanja bi ne bilo ne konca ne kraja, če ne bi že kmalu komandanti iz naše črede civilistov začeli formirati vojaške edince. Šli smo h kotlu, kjer smo dobili tople, okusne hrane, po jedi pa so nas razdelili v bataljone in čete, ki so jim odkazali začasno vodstvo. Tisti čas je iz Ljubljane prišlo toliko novincev, da so že čez par dni Šerčerjevo brigado razdelili v dva dela in tako ustanovili novo, X. ljubljansko brigado.

Prvi dan nam je minil zelo hitro. Razgibalo nam

ga je pa predvsem nekaj razburiljivejših dogodkov. Najprej so na lojternicah pripeljali z Iga dva ponesrečenca. Na svoji poti iz Ljubljane sta imela smolo. Pri prehodu čez železniško progo sta se v temi zapela v žico in mahoma je pod njima počila mina. K sreči so ranjenca kmalu našli do bri ljudje, terenci, ki so ju za silo obvezali in pripeljali v hrib do brigadnega zdravnikarja. Naslednji dan so ju naši fantje odpravili naprej do prve partizanske bolnišnice, kjer sta v par tednih okrevala.

Ta dan je bilo še par nesreč zaradi neprevidnosti. Veliko novincev je prineslo s seboj orožje, ki so ga na "svobodnih tleh" seve čim prej hoteli preizkusiti. Zlasti mlajši tovariši so streljali vsevprek in ni čudno, če je kroglja dvema izmed nas preluknjala tudi živo meso. Pri tretji, žel, težji nezgodi je komanda odločno posegla vmes in zaplenila vsem novincem orožje. To je bilo dobro, a tudi slabo. Pokanje med nami je sicer prenehalo, zato pa je čez pol ure ali kaj zaregljalo za in nad nami. Predrzna plavogradistična patrola je šla s Krvavca proti Ljubljani lovit kaline in je odkrila naš tabor. Za smolo se je priplazila prav na naš "neoboroženi" konec vasi, postavila v bregu nad nami strojnico in nas napadla. Mimo ušes so nam priživzale krogle, pa smo seveda vsi jedrno planili v koruzo in do prvih hiš. A že so posegli vmes naši stari borci. Par minut pokanja, protinapad, juriš, in so se naši pognali dve uri daleč za bežečim sovražnikom. Nekaj krvi na naši strani in krvava sled za plavčki je bil izkupiček našega ognjenega krsta. Svojo predrznost pa so nasprotniki čez dva dni drago plačali. Naši fantje so jim vrtili obisk in so po kratkem boju uničili vso postojanko.

Prvega dne se mi je vtisnil v spomin še neki drugi doživljanje. Proti večeru naj bi se vrnil v tabor eden izmed bataljonov, ki so bili v akciji. In res. V prvem mraku so se iz gozda oglasili korači. Prihiteli smo do poti in reči moram, da je pogled, ki se nam je nutil, naredil na nas vse najgloblji vtis. Po poti je prišla prva strumna formacija naše slavne partizanske vojske. V vrsti po dva in dva, s puškami in strojnicami na ramah, vsi prašni od dolgega hoda, so prikoralaki v vas. Komandant poleg navadnega strelca, nedoletni kurirček poleg kuharja s kotlom, in — da, prvič v življenju sem videl — fant s strojnico poleg dekleta s puško! Pogled na teh petdeset, šestdeset borcev je bil veličanstven in od pogleda na najbučnejšo predvojno ljubljansko parado. Da, naši partizani so najponosnejša vojska sveta!

Noč smo spet prespali v slami, drugega dne pa je brigada sicer še ostala na istem mestu, kakih dvajset ali trideset tovarišev, ki smo bili s posebnimi napotki poslani iz Ljubljane na točko 15-22, pa nas je krenilo naprej. Dobili smo vodnika in oboroženo spremstvo in hajdi skozi gozd na Kokre in dalje. Ker so nam lahko dali s seboj le malo orožja, obenem pa tudi še nismo imeli točnejših podatkov o gibanju plavh s Krvavca in belih hokje v bližini, smo morali hoditi zelo previdno. Plezali smo ure in ure po zelo strmih, kozjih stezah, dokler se nismo potem na drugi strani spustili do Kravave peči. Spet popolnoma požgana in porušena vas! Kratak počitek, napili smo se vode, in spet preko hriba na drugo plat v globel do potoka. S hriba, z Vrha pri Sveti Trojci, kjer je bil doma Martin Krapan, je v tem prišlo po nas zalo, mlado deklet, v krilcu in jančici in — s puško na rami. "Meni je pa Mihec ime!" je povedala in nas veselo in čeblja je povedla na vrh do vasi. Tam smo se okrepčali in pogovorili s tovariši od naše tamkajšnje "karaule". Ker so prejšnji dan blizu tam razorožili nad dvesto Italijanov, so imeli na kupe novega orožja. Pregledovali

so ga, čistili, preizkušali, vmes pa peli partizanske pesmi. Škoda, da nismo utegnili ustaviti se pri njih čez noč, tako prijetni — zlasti njihov zgovorni Mihec, kaj pak — so bili. Pa hajdi dalje čez bloško planoto! Hodili smo od vasi do vasi, povsod sam smeh, samo petje in veselje. Ljudje so se oddahnili izpod laškega biča in so dali duška svoji razigranosti. Povsod po hišah naše, partizanske parole. Mlado in staro nas je pozdravljalo: "Zdravo, tovariši!" In spet drugi: "Smrt fašizmu!" "Svoboda narodu!" smo odgovarjali, in srca kakor tudi trudne noge so nam bile na mah lahke kot perotnice. Okrog, polnoči smo prišli do bele postojanke, ki jo je oblagala naša Primorska brigada. Temno noč so rezali rafali in naš metalec min je imel besedo. V nasledju smo našli več sto razoroženih italijanskih vojakov z oficiri in generalom na čelu. Trudni od dvajsetletnega robovanja fašističnemu napuhu, ki se je zdaj sesul v nič, vdani v božjo in v našo dobro voljo, so prosili le, naj bi jih kakorkoli spravili čez mejo na italijansko stran. In naša partizanska dlan jim ni vrnila hudega z zlim!

Naša skupina je skoraj brez odmora morala naprej. Za nami je ostala vas, od koder se je še dolgo oglašalo zamolklo žebiranje strojnic, kateremu je od časa do časa težki metalec min dodal svoj amen. Ob zori je bela trdnjava pala.

Ob kakih treh ali štirih zjutraj smo se spustili spet v ravnino in na cesto proti Sodražici. Korakamo, korakamo, kar se pred nami oglašal ropot motorjev in se zavleli luč. Naproti nam prisijejo z rdečo zvezdo prekopani reflektorji težkih kamionov in — tankov! Nepozaben prizor! Vozilo za vozilom je šlo mimo nas, na vsakem kup naših fantov, od povsodi naša pesem, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gorici in Trstu primorskim bratom partizanom naproti. Ali je res ves svet že nas? Ali je res že konec gorja? V srch nam je gorelo svetleje in svetleje. Nemara še ni konec vsega, še nas bo zadelo hudo in zlo, ali naša pot je prava, naša beseda! Ko so odvezli Italijanom tudi automobile, je mahoma — kaj vem, kakor — vsak partizan bil šofer, marsikdo celo tankist. Uro daleč smo srečevali vozila, ki so vsa peljala našo vojsko proti Gor

SKUPNO PO BRATOVSKO SMO DELALI

Kapuskasing — Cenjeni Odbor: Gotovo se čudite ko vam nič ne sporočam, kako smo uspeli v kampanji za pomoč narodom Jugoslavije? Ček seveda ste gotovo prejeli za \$1070.00 (tisoč sedemdeset) dolarjev. — Vzrok je namreč bil ker nisem prejel še vseh nabiralnih pol in tudi še ne vsega denarja. Danes sem prejel eno nabiralno polo za \$70.00. Torej vidite da se res trudimo in smo še vedno na delu.

Poslali smo tudi en zabož 233 funtov obleke in to še 27. sept. meseca v Montreal z Expres pošto. Pošiljatev vsebuje 131 komadov v najlepšem stanju obleke in obovala, nekaj za moške in ženske in tudi otroke. Brez obutve, samo obleke je 131 komadov. Presenečen sem bil nad uspehom, ki smo ga dosegli v tej mali naselbini, ki šteje za okoličnik okrog 4000 prebivalcev. Večinoma Francozi in Angleži, nas Slovencev je malo smo samo štiri, vseh Jugoslovanov nas je dvajset, okrog sto je Ukrajincev, Rusov, Poljakov in Čehov. Šli smo skupno po bratovsko na delo in kaj smo dosegli to vidite. Skoro nobeden se ni odrekel, da nebi par centov dal za to, tako potrebni namen. So pa še taki tudi med Jugoslovani, da tudi centa ni dal. No-

čem na širše raskladat o njih, ali bo že prišel čas, ko jih bomo javno pokazali Jugoslovanem narodu tu na tem kontinentu, in ravno tako v starem kraju. Sramota za take ljudi ker ne razumejo kako njihovi bratje, sestre, matere in očetje potrebujejo pomoči. Od nas vseh je dolžnost, da jim pomagamo v stari kraj, ker se gladni, goli in bosori borijo proti prokletem fašizmu že tri leta in pol.

Kar se tiče nabiralcev so vredni posebne pohvale in ti so: Alex Selchuk (Ukrajinec), Nik Panikarchuk (Ukrajinec), Bob Rukavina (Hrvat), Paul Zubeich (Hrvat), Marko Chunko (Hrvat), N. Mikita (Ukrajinec). Ti so bili najbolj marljivi nabiralci. Darovali so po Burton Buss \$100.00, Dr. P. Charlykoff \$50.00, in podpisani \$50.00, ki smo darovali največjo vsoto.

Drugi teden upam da dobimo vse nabiralne pole in potem vam jih pošljem vse skupaj in obenem skupno sliko od P. Zubcic, Alex Selchuk in g. Burton, da jo date v Edinost in Novosti. Tu vam pošiljam potrdilo od odposlane obleke, ki sem jo poslal v Montreal. Toliko za sedaj, ob priložnosti se zopet oglašim.

Končno Vas pozdravljam z rodoljubnimi pozdravi.
Frank Grgovic.

Iz urada Sveta Kanadskih Južnih Slovanov

NEKOLIKO PRIPOMB GLEDE ODPOŠILJATVE ZABOJEV

Nekateri naši odbori in druge organizacije, kateri pošiljajo zaboje naravnost v Montreal, se ne ravnaajo po prejšnjih navodilih za brezplačno pošiljatev takih zabojev in je radi tega Svet moral izplačati do sedaj večjo denarno vsoto za prevoznino zabojev iz posameznih naselbin v Montreal.

Namreč Svet je pred nedavnim poslal vsa potrebna navodila glede odposiljanja zabojev v Montreal, da je treba pri naslovu vedno vpoštevati ime: "Council of South Slavs to Aid Free Yugoslavia" in ne, bodisi lokalni odbor ali pa privatno osebo. Ako je zaboj naslovljen zaradi indentičnosti kdo pošilja kakor je zgoraj omenjeno, taki zaboji so brezplačno preplajani v Montreal, toda ako so naslovljeni bodisi ime lokalnega odbora ali privatne osebe in organizacije, tedaj se zahteva za strani železniških družb plačilo.

Ravnatelj železniške družbe Canadian National Railways, Mr. F. J. Nelson med drugim v svojem pismu o tej zadevi pravi: "Kakor smo prej pojasnili zaradi prevažanja zabojev, da spadajo v brezplačno prevoznino izključno zaboji z naslovom vašega glavnega odbora.

Naj vam vsled tega zvrnem pozornost, da je treba nasloviti vsaki zaboj z naslovom: "Council of Canadian South Slavs to Aid Free Yugoslavia" za brezplačno voznino, nikakor pa ne naslov lokalnega odbora, ali privatnih oseb in organizacij. Vaši odbori bi se morali ravnati po tej določbi."

Tako piše raznatelj želez-

Naznanilo in vabilo

Naznanjamo vsej jugoslovanski javnosti v Vancouverju in okolici, da priredi tukajšnji odsek Zveze Kanadskih Slovanov — večerjo s zabavo dne 27 decembra v Hrvaškem Domu. Večerja se začne ob 6 uri zvečer. Čisti dobiček je namenjen za tiskovni sklad Edinosti.

Ker je to edina prireditel letošnjega leta Slovancev v Vancouverju, se priporočamo vsemu jugoslovanskemu narodu v tej okolici, da nas v obilnem številu posete, za kar se vnaprej zahvaljujemo.

Za dobro postrežbo jamči in vabi: Prireditveni Odbor!

Ne pozabite dne 27 decembra! Udeležite se izredne večerje in zabave!

Odbor.

Kaj smo v Sudbury naredili za pomoč narodom Jugoslavije

Sudbury — V tej naši naselbini Sudbury, smo Slovenci, Hrvati in Srbi združeni v lokalno Veče Južnih Slovanov, kakor tudi ženska organizacija južnih Slovanov. Z našim požrtvovalnim delom, edinstveni in složni, smo zbrali večjo količino obleke, obutve itd., kakor sledi:

Mesto Sudbury ni tako veliko kot so druga večja mesta v tej deželi, šteje 36 tisoč prebivalcev. Toda z našim delom in akcijo smo uspeli zbrati ne samo med našim narodom, temveč tudi med drugimi narodnostmi in posebno domorodci. Med našim narodom in domačini imamo velike simpatije v zbiranju pomoči za naše trpeče brate in sestre v stari domovini. Ni mogoče opisati vsega, kaj kdo pripomni in kako želi uspeh v tem delu. Zadostovalo bo za pripomniti, da kadar spomnite ime maršala Tita, ne glede kake narodnosti je kdo, vsak se prav rad odzove pomoči. Je slučajev tudi takih, da kadar se lepo pojasnijo domačinom o borbi in razmerah narodov Jugoslavije, mnogi predno odide iz hiše, še poiščejo po omarah ali ni kaj ostalo kar bi morda prav prišlo bodisi za otroke ali starejše v Jugoslaviji s pripombo: "Mi bi bili prav veseli slišati da so dobili naša darila, ker vemo, da so goli in bosori in potrebni strehe."

Da bratje in sestre, to so simpatije naše in za naš narod v Jugoslaviji, kateri je postavil naše in svoje ime na visoko stopnjo pred celim svetom.

Trgovine so dosti pomagale v robi in denarju, tako isto trgovine našega naroda v tej naselbini so se postavile na dostojno mesto. Kamor smo prišli, povsod so nas lepo sprejeli in nam odprli vrata. Celo INCO nam je poslala lepo pismo in priloženo ček v znesku \$100.00 za pomoč našemu narodu.

Ženski Krožek za pomoč stari domovini

Timmins — Članice krožka demokratičnih Slovenk in Hrvatice v Timminsu, katere smo delale v zbiranju obleke za naš trpeči narod Jugoslavije, sestale smo se dne 22 novembra z namenom, da se pogovorimo kaj smo naredile in kakšno delo je še pred nami. Nabrale in očistile smo nekoliko ducatov obleke, obutve in splele smo 71 parov nogavic, ter priredile v ta namen 2 večerinki.

Resnica je, da smo prestale nekaj zime, ko smo hodile od hiše do hiše, ter tudi poleg drugega družinskega dela si v tednu odtrgale nekoliko ur, za šivanje in popraviljanje zbrane in nove obleke. Ali pri razgovoru in razmišljanju o našem trpečem narodu v starem kraju, vsaka se je počutila, da nismo dovolj naredile. Koliko morajo naše matere in sestre na pol gole in boste ter lačne prestati in se takorekoč boriti z puško v roki z fašistično pošastjo, ki jih preganja iz enega v drugi kraj? To so strašne in neopisive muke!

Da — srce nas boli, ko slišimo, ko beremo v našem tisku, kako so morali napustiti svoje domove, ki so jih tako neizmerno ljubili. Kako bi tudi ne? Saj so leta in leta, rod za rodom garali in skrbeli za ubogo revno hišico z nizkimi izbami in skromnimi okenci, da se je ohranilo dom. Moj oče je večkrat rekel: "Preljubi dom, kdor ga ima. Dom je le dom!"

Kakor vsako leto tako tudi letos, vsi smo z eno mislijo, kako voščiti božične praznike in srečno Novo leto. svojim materam, očetom, sinom, hčeram, prijateljem in znancem. Kedar bo to srečno Novo leto, je seveda vprašanje, a vendar zarja na obzorju se že dani in naznanja novi svet. Naše misli se oklepajo seveda za one, ki smo jih pustili pred leti

Komu dolgujemo zahvalo za to delo?

Našim ženam, dekletom in tudi moškimi, ki so neumorno delali in zbirali vse kar se moglo zbrati med ljudstvom v tej naselbini. Zaradi prostora se moramo omejiti v podrobnejšo razlago in naštetih stvarne predmete ki smo jih tukaj zbrali in sicer moške, ženske in otročje obleke, ter druge raznoterosti.

Moška obleka: 168 moških zimskih dolgih in 67 krajših sukenj, 6 parov hlač, 18 popolnih oblek, 208 usnjatih sukenj, 6 zimskih kratkih sukenj, 17 Jackets, 98 svederov, 105 parov spodnje obleke, 39 šalov, 5 pasov, 535 srajc, 83 parov čevljev, 116 kap, 82 klobukov,

Veste — "Globe and Mail" se ob vsaki priliki kadar se gre bodisi za narodne ali delavske interese prav ježno ponaša.

Tako naprimer je posvetil daljši uvodnik zadnji torek pod naslovom: "Tako Churchill je zdaj sovražnik", zaradi članka v "Toronto Star" z dne 11. t. m. v katerem podaja poročilo o resnih zadevah v Grčiji in kritizira stališče britske vlade.

"Globe and Mail" je zelo čuječ napram takim zadevam in ob taki priliki gleda iz visokega poslopja tukaj v Toronto s zamizanimi očmi proti ljudskim interesom. "Volk dlako menja — toda čudi nikdar!"

Kako pa si zvedela da je tvoj mož dobil na karte \$500.00 je vprašala sosedja prijateljca, katera ji je po premisleku odgovorila: "Moj mož v sanjih vse pove."

Kako pa si odšla od njega poseže hitro v besedo sosedja... Kako? tudi jaz v sanjah hodim...

Norman Thomas, vodja ameriških socialistov je pred nedavnim izjavil, da je socialistična stranka mrtva in da je treba delati za narodno edinstvo, ter izbirati stvari izmed dveh večjih strank, namreč republikancev in demokratov.

Ta njegova izjava nas nehoti spomni na prejšnje, ko je delal proti narodnega edinstva in kjer je mogel isto oviral na račun socialistične stranke. Resna pa je tembolj, ker priporoča ameriškim delavcem vzorec kanadskega Commonwealtha, oz. CCF, kateri ne delajo prav nič drugače, kakor je delal Norman Thomas prejšnja leta s ozirom na narodno enotnost.

Ni vse zlato kar se svetli!

rejemala tudi darila, če je v blagu ali prostovoljnih prispevkih za pomoč v stari kraj. Vsak najmanjši dar bo hvaležno sprejet. Vdeleženci v kolikor nam je znano bodo imeli to večer privikrat priliko videti razne časopise iz starega kraja in tudi slike žrtev iz posameznih mest in vasi. Zato ljudno vabimo na prvem mestu vse Slovenke, Hrvatice Srbkinje in druge Slovanke, kakor tudi moške, da se udeležijo v čimvečjem številu. Čisti dobiček iz zabave je namenjen za pomoč Narodno-osvobodilni vojski maršala Tita. Pridite bratje in sestre — pomagajte po vaši najboljši moči!

Odbor:

Širite čitate in postanite naročnikom Edinosti

DELO JUŽNOSLOVANK V VANCOUVERJU

Vancouver — Najbrž da vas bo zanimalo po drugih naselbinah, kaj smo naredile me žene južnoslovanke v Vancouverju za pomoč našim trpečim bratom in sestram v stari domovini. Naš dosežani uspeh na tem polju dela je kot sledi:

Dne 6 novembra smo poslali že drugo pošiljko, namreč 25 zabojev vključno 7 zabojev od bratov in sester iz Chemainusa, kar skupno znaša 3,680 funtov v teži zbranega blaga. Dne 21 novembra smo poslali tretjo pošiljko 20 zabojev, vključno 1,290 funtov zbranega blaga od našega naroda v Nanaimo, B. C., kar znaša skupno težo 4,000 funtov.

Zbrano obleko za gornje zaboje smo me žene očistile in kar je bilo treba popraviti tudi popravile tako, da je bil vsak zaboj dobro pripravljen za na dolgo pot v stari kraj. Obleka je bila v dobrem stanju in tudi zložena v zabojih ter zavarovala proti kakršnim koli mrcosom, kot moljem itd. Lahko rečemo da smo naredile prav dobro delo za mesec november, namreč da smo zbrale vsega skupaj 7,680 funtov v teži razne robe.

Kar smo dosedaj poslali iz Vancouverja za pripomniti je, da smo dobili dosti tudi od raznih drugih narodnosti v tem mestu. Mnogi so potom telefona pozivljali in se obrnili na članice in članke odbora rekoč, da pride kdo po namenjeno obleko, obutev itd. Prav dosti nam je pomagalo k temu tudi oglašji v naših lokalnih časopisih, ki so oglašili našo kampanjo in potrebo za pomoč narodom Jugoslavije. Za ta oglas se moramo zahvaliti našemu vrednemu organizatorju Nikolaju Kovačeviču, kakor tudi za vsa druga dobra navodila, kako naj delamo, ki nam bodo ostala v dobrem spominu. Zato se mu v imenu ženskega krožka prav lepo zahvaljujemo.

Dne 4 novembra smo priredile zabavo v počast glavnemu organizatorju Sveta Kanadskih Južnih Slovanov, Nokoli Kovačeviču. Zabava

je jako dobro uspela, ker čisti dobiček znaša \$181.23. Zatem smo priredile drugo zabavo kot poslovilno večerjo, predno je glavni organizator odpotoval iz naše naselbine v Toronto. Čisti dobiček znaša na tej zabavi \$69.00.

To je torej uspeh našega dela za mesec november v prid pomoči narodom Jugoslavije. Morda bo kdo rekel, češ prav dober uspeh. In res da je, toda mi se nezadovoljujemo in smatramo za potrebno nadaljevati to plemenito delo v bodoče, namreč tako dolgo dokler bo potrebno. Zato se obračamo k onim našim ženam, ki do danes niso z nami in niso prispevale svojega dela v tem oziru. Obračamo se k vam drage sestre zato, ker potrebna nam je pomoč pri zbiranju, popraviljanju in čiščenju obleke in drugih daril. Me v kolikor nas je na tem delu, delamo iz ljubezni do naše stare domovine in zavesti do našega naroda, da mu je potrebna pomoč in da smo ravno mi tukaj, da mu pomagamo in se zavzemamo za njemu pomoč. Zato nas veže dolžnost iz humanitarnih in tudi narodnih ozirov. Pridite k nam še preostale sestre in delajte z nami za pomoč trpečim bratom in sestram v stari domovini.

Ob tej priliki se prisrčno zahvaljujemo bratom in sestram iz Chemainusa in tudi Nanaimo za prav lep prispevek v zbrani robi. Enako izrekamo zahvalo našim ženam iz Kimberly, B. C., ki so nam pomagale v kampanji. Prav lepa hvala vsem, ki so na kateri koli način pomagali. Hvala bratom in sestram iz Courtenay. Imena darovalcev bodo priobčena v našem tisku.

Naprej bratje in sestre z marljivim delom v zbiranju pomoči za naš trpeči narod v stari domovini!

Marta Popovič, tajnica.

iskali imena svojcev, sosedov in znancev. Mnogi bodo žarečih lic vzkliknili: "To je pa moj stric, teta, brat, sestra ali celo oče...". Ne bo samo dokaz, da so živi in zdravi, povedano jim bo tudi, da niso pozabili na svoje in na svoj narod.

Sorodniki in sosedji bodo iskali med imeni tudi one rojake in rojakinje, kateri so zadnja leta obiskali staro domovino, se več ali manj izkazovali gospodarsko dobro stoječe, nekateri tudi zelo pretiravali svoje bogastvo v Ameriki in s tem ubijali voljo sorodnikom in sosedom do dela in smotrenega gospodarstva. Če jih ne bo v seznamu, bodo smatrali za mrtve ali pa za navadno napuhnjenca in velike bahače.

Ne gre se zato, da bi kdo iskal slavo, če bi podaril stotak ali več. Dokazal da se zanima in ve, da je v Jugoslaviji kot Sloveniji strašna beda in moramo ameriški Jugoslovani, če smo ljudje ublažiti gorje. V Sloveniji so posledice okupacije grozne, kar trije rokomavhi so jo napadli, rušili in požigali od treh strani in kot sestradani volkovi izgledali ubogo paro do kosti. Poleg so pa še domače blagoslovljene hijene pristopile in povečale strahote. Slovenski naseljenici v Ameriki smo v splošnem revni in če bi vse dali kar imamo, bi bilo malo, zato moramo čim več mogoče objasniti tudi našim sosedom druge narodnosti gorje in potrebe v stari domovini in vzbuditi v njih čut usmiljenja, vsaj bodo radi slušali, kar še ne vejo o junakih, ki jim ga ni para in so sedaj v skrajni bedi in radi bodo oni k naši pomoči kaj dodali. Menda nas ni več sram, da smo Slovenci, kot nekateri, ki bi bili, še ne davno najrajši pristni Germani.

Priznati moramo, če smo pošteni, da sedaj, še posebej med to vojno je več, kot pet tisoč rojakov, pa naj bodo industrijski delavci, rokodelci, rudarji, trgovci, gostilničarji, farmerji ali navadni delavci, stari ali mladi, ki bi stotak ali več lažje vztrpeli, kot kdaj preje, lažje, kot v času Huverove administracije PET CENTOV. Na to sem mislil, ko sem pisal prvi dopis o tem oziru. Pa naj kdo oporeka, če se mu zdi, da sem se motil.

Jože Menton.

Se polmilijonski fond

Priče so jasne, da so naši ameriški "Kluki" v svojem sovraštvu do osvobodilnega gibanja v Jugoslaviji še posebno v Sloveniji in v denoncijanstvu poštenih in požrtvovalnih mož, ki tvegajo svoj čas, denar in tudi svoje zdravje v pomoč svojemu narodu, doživeli blamažo, tako veliko, da če bi imeli le trohico poštenja in človeškega dostojanstva, bi priznali, da so se nasramno lagali, ali pa odkrito povedali, da so bili žrtve spletkarjev visokih cerkvenih dostojanstvenikov v Vatikanu in Ljubljani. Če bi si "Kluki" vzeli za vzgled Snoja, Dr. Kuharja in Izidor Cankarja, ki so obsodili izdajstva svojih kolegov in glavarja cerkve v Sloveniji, bi se pozabili vse, kar so s svojimi intrigami in kriminalnem obrekovanjem vidilnih mož Sansa in Zojske, storili škode pomožni akciji in bednim v Sloveniji in Jugoslaviji. Šli bi složno na pomožno delo in narod v domovini, mesto, da bi jih kletel, bi jim bil hvaležen za vedno.

Bili so narodni izrodki, ki so pomagali germanskim in romanskim motogcem tlačiti in raznarodovati svoj narod, toda tak sramoten pečat izdajstva, kot sedaj, pa Slovenci v vsej svoji tisočinpolti zgodovini niso doživeli. Ne le vsak Slovenec in Slovenka, tudi vsak pošten katolik, bi moral z gnusom obsoditi in pluniti na take zločinske narodne izdajalce.

Kaj pa naši ameriški domovinci? Klerikalci so rekli, da niso. Sram jih je blamaže bi človek mislil. Kot praktični katoličani se kesajo. Toda nič tega niso storili. Nadaljujejo s svojim razdiralnim delom, ne več, da koljejo Slovenci katoličane. Spravili so se na SANS in so ga že ubili (!) živi pa še Adamič, Kristan in Kuhel. Sicer jih ne imenujejo po imenih. Spozna pa vsak lahko, če nima otrobov v glavi, da se na te cilja in se jim podtika raketirstvo, da so zafučkali denar, ki so ga pošteni delavci prispevali v Sansovo

KAKO STA SE VPOSILA DVA NACISTIČNA VJETNIKA V TORONTU

Toronto — Minuli mesec "Toronto Star" je prinesel zanimiv slučaj, kateri odkriva dovolj močne dokaze o delu podtalnega gibanja precej dobro organizirane fašistične organizacije, katera oskrbuje nemške fašistične dezertarje z ponarejenimi dokumenti, kot navadnih državljanov. Cela zadeva bi ne bila toliko resna, celo da uspe takim dezertarjem se skrivati za nekoliko mesecev predno so zasadeni, toda kakor nam pove slednji slučaj, dezertarjem je uspelo zaposliti se tukaj v Torontu, legalnim potom skozi takozvani "Selective Service" Urad.

Urad za kontrolo delovne moči, hote ali ne hote, se ni ravnal strogo po določenih predpisih v tem oziru, dasi pa so dokazi, da se ponarejena robantna in grobo v nedolžnih slučajih, namreč kadar delavec radi zdravstvenih razlogov želi spremeniti svoje delo. V tem oziru zahteva spričevalo od zdravnika, podpisano spričevalo prejšnje zaposlitve, poleg na dolgo in široko izprašanja vesti dotičnika. Topot pa cela ceremonija se je izvršila enostavno, zadostovala je ponarejena registracijska identičnost in mirna bosna. Dva nacistična dezertarja sta se zaposlila. Pri izpraševanju sta izjavila: Eden, daje delal na farmah tobaka, drugi pri nekem stavbinskem podjetju. In to je zadostovalo.

Nastane vprašanje: "Kako sta dobila registracijsko karto? Kako denar predno sta se zaposlila in kako tudi potrebno obleko?" Samo naivnež bo trdil, da sta vse to uspela si preskrbeti sama. Jasno je kot beli dan, da živi in precej organizirano dela fašistična podtalna organizacija.

O tem slučaju čitamo v "Toronto Star" z dne 17. novembra naslednje: "Kot rezultat ponatisjenih slik v večerajšnji izdaji, Hans A. Eultgen in Friderick Potrick, nemška vojna vjetnika, ki sta pobegnila iz Ontarijske delovne kempe minulega julija, sta bila aretirana v hiši na George St., zgodaj jutraj po državnih R. C. M. P. Policija pravi, da sta oba delala in eden celo v električni tovarni za vojno delo.

J. Stanley Rose vposlelec pri Gordon Young Ltd., Keating St., čitatelj tega lista, je oba prepoznal, ko je sinoči prišel domov iz dela in začel čitati list. On je izjavil, da je spoznal oba, ker sta se z njim peljala iz urada "Selective Service" na Spadina Ave., v tovarno.

Patrick je ogledoval delo, katero pa je odklonil, pravi Mr. Rose, dočim je drugi dobil dovoljenje za delo pri graditvi bolnišnice na Sunnyside, in je med tem pripomnil, da ne želi takega dela (Morda bi bilo bolj prijetno pobijati nedolžne ljudi, prev.) pa tudi ne mara delati za nas.

POZVAL JE POLICIJO

Takoj ko sem prepoznal slike, poklical sem policijo in ji dal zadostne informacije, nadaljuje Mr. Rose. Povedal sem kje stanujeta, dočim pri prepoznavanju nisem imel nobene sitnosti.

Misteriozna črnolaska žena, nosi precej nakitja in prstane z diamanti, je prišla na George St. v hišo Mr. in Mrs. John Morris kjer sta stanovala omenjena dezertarja, povedala je Mrs. Morris.

Vem, je dejala, da vi ne želite obiskovalcev, prosim pa da jima izročite tole moje poslanico: "Povejte jima kadar prideta iz dela, da prideta k meni v sobo v hotel, je precej važno." In res ko sta prišla domov sem izročila jima to poslanico, pravi Mrs. Morris.

Policijski prizadeva doznati ali ni ta ženska v zvezi z skrivajočimi nemškimi vjetniki v Torontu.

Prva plača ki jo je dobil, Millar (pravilno ime Eultgen) je bil jezen pripoveduje je hišna gospodinja. Dejal je: "Tukaj plačate velike davke. Pustil je delo in dobil drugo bolj 'lažje'."

Oba sta imela ponarejene registracijske karte in sta uspela dobiti delo v Torontu pod tujim imenom in skozi "Selective Service" urad, so izjavili policijski uradniki.

Aretirana sta v stanovanju Eultgen 28 let star, si je nadel ime Charles P. Millar in Patrick pa, Alfred Jusjen. Eultgen je aretirana takoj po polnoči, ko se je povrnil na dom, Patrick pa ob 2.30 jutraj.

Mrs. Morris pravi, da sta oba imela precej denarja ob koncu tedna, navadno sta pa sedela cel dan v sobi doma in sta jedla samo kruh in pila vodo.

Mrs. Morris se spominja, da je nekakrat zvonil telefon in med pogovorom po telefonu je slišala imenovati ime Hitlerja. Enkrat sem potem dejala, da bi ga morali sežgati. Vsekakor je dobro da se nista nacista razvzvolnila in nista rekla niti besedice nato, je pripomnila Mrs. Morris.

J. W. Temple, direktor "Selective Service" Urada pravi: Obja sta zaposlila delo kot farmarja iz tobačnih farm. "V tej kategoriji" pravi on, jima ni bilo potrebno imeti izkaznic od "Selective Service" urada iz dotičnega okraja v katerem sta se nahajala. Imela sta registracijske izkaznice, nista imela pa vojaške izkaznice, da sta oproščena vojaške službe. O tem smo obvestili Odbor za mobilizacijo, kateri je zasledil stvar istčasno, ko sta bila že aretirana. "V našem uradu je vse v redu", je pritrtil Mr. J. W. Temple.

Eultgen je pokazal ponarejeno registracijsko izkaznico z imenom Charles P. Miller, Porcupine St., Timmins, datirana 22. Avg. 1940. Na Selective Uradu je rekel, da je bil pomočnik v tovarni prej in je obenem tudi omenil mesto zaposlitve kot Mesto stavbinsko podjetje in v Western Ontario tobaco farm.

Kakor je omenjeno v priletku uvoda k temu slučaju, ne nastane samo vprašanje, kako sta se zaposlila in odkod jima registracijska izkaznica, tembolj kako sta lahko širila nacistično propagando med delavci in tudi ljudstvom. Toda ne manj važno je tudi to, da sta bila prav dobro poučena o vseh uradnih predpisih glede zaposlitve, kakor tudi da oblasti v tem oziru se niso držale izpolnjevanja predpisanih nalog.

Ni torej čudno ko se sliši misteriozna fašistična propaganda med ljudstvom. Bodimo oprezni in previdni! **Dopisnik.**

Obisk Dušana Ivancič

(Iz 2 strani)

vori z častnikom na naši ladji. Njihovi prošnji smo ugodili in med pozdravnim govorom v imenu francoskih delavcev so izročili 800 frankov za ranjene partizane, ki so jih ta dan zbrali med seboj v znak solidarnosti z borbo narodov Jugoslavije. Istočasno so nas povabili na zabavo ob zaključku tedna, ki so jo priredili v isti namen. Žal temu zabave se nisimo mogli vdeležiti, kajti naš parnik je bil določen da kmalu odpotuje iz pristanišča v Anglijo. Kaj drugega smo hoteli, kakor se iskreno zahvaliti tako lepi gesti francoskih delavcev in delavk, ter njihovih družin ob afriškem obrežju, katero izgleda kakor prava pustinja od znakov bitke in strašnega bombardiranja. Zahvalili smo se jim v znamenju naše Nove zastave in ranjenih partizanov, za katere so se odprla njihova srca, da so dobrovoljno prispevali mnogi enodnevni zaslužek ali pa celo še več z namenom olajšati jim težke rane. Nobena dvoma ni, da so bile mnogim solze v očeh ob priliki tako bratske solidarnosti. Večina teh delavcev je komaj slišala za Narodno-osvobodilno armado in za njih je zadostovalo ime Maršala Tita, ter znamenje petokrake na Novi zastavi. To znamenje so rekli, "izraža Novo bratsko dobo ne samo za narode na Balkanu, ampak povsod v Evropi. Ta

Govor domobrancem

Poleg splošnih razlogov, ki sem jih navedel zadnjič, so bili še tile razlogi:

1. — Vodstvo Slovenske Ljudske Stranke je dne 30. marca 1941 zbrano v banški palači slovesno sklenilo, da v primeru sovražne zasedbe noben odbornik stranke, ne visok in ne nižji, nikdar ne bo sodeloval s sovražnikom, niti neposredno niti posredno, niti ne bo koga navajal k sodelovanju, pa naj bo pritisk še tako hud, ali celo življenje na tehtnici. To je bilo stališče naše stranke takrat ob vdoru sovražnika. Mislim, da je bilo pravilni odraz mišljenja vsega slovenskega naroda v trenutku, ko je šel v najbolj viharno dobo svoje zgodovine. Slovenska Ljudska Stranka ima po svoji prošlosti velike odgovornosti do svojega naroda. Nočem reči, da je ona zakrivila položaj doma. Nimam pravice soditi. Toda če je zakrivila in v kolikor je zakrivila vsled držanja nekaterih svojih odbornikov, da je sovražnik mogel dobiti Slovence za prisrčne zvestobe Hitlerju, potem je treba krivdo priznati, jo popraviti in storiti potrebno, da se uveljavijo strankini stališča pred nemškimi in laškimi vdomom. Snojeva misija v domovini pomeni to, da se odrečemo javno in brez pridržkov vseh tistih, ki so neposredno ali posredno sokrivi, da je sovražnik mogel dobiti le enega Slovence za prisrčne zvestobe sebi proti lastnim bratom in proti zaveznikom.

Snoj ima nalogo povedati, da se naša pota z onimi, ki se niso držali sklepov stranke, ločijo — in doseči, da se naši somišljeniki od svraga iztrgajo, vrnejo med slovenski narod in med zaveznike.

To je trda operacija, a je nujna kakor je iskreno mišljena. Naše gibanje nikdar ni poznalo v svoji sredi narodnih izdajalcev, in je odločena, da ne stopa v bodočnost obremenjena z očitkom, da je v svoji sredi gojila odpadnike in zaprisežnike Nemcev.

2. — Drugi razlog je bil, da naš narod, po tolikem trpljenju, ne sme stopiti v novo Evropo, ki jo bo skoval zmagava zaveznikov in v kateri Nemec nikdar več ne bo trpinčil drugih narodov, s sramotnim početom narodnega izdajstva na svojem čelu. Za izdajstvo ni nikdar opravičila, za izdajstvo je samo eno plačilo: Judežvo. Noben narod v zgodovini mu ni ušel. Zanj ni prostora na svetlem. Zanj je samo noč sramote in ponižanja. V ko-

likor naše gibanje more popraviti zlo, ki se je napravilo, je pripravljeno to storiti. Naj tudi drugi storijo isto.

3. — Tretji razlog je v zvezi z našimi vojnimi cilji. Vsi Slovenci smo vedno in nikdar volji kot danes želeli, da v tej vojni zberemo vse svoje slovensko ozemlje v skupen dom, ki naj bi bil zvezni del zvezne jugoslovanske države. Ta cilj, to je danes jasno, bomo dosegli le, če ga bomo vsi hoteli s polno silo naše narodne volje in če bomo z vseslovensko sloglo doprinesli zaveznikom dokaz, da smo kot narod zreli in vredni, da se nam izroče vsa naša narodna ozemlja. Kajti, na koncu koncev bodo le zavezniki tisti, ki nam bodo uresničili naše težnje. Zavezniki, to so Rusi, Anglija in Amerika. Pot k cilju vodi po poti zaveznikov. Ali ste kedaj po-

mislili, kaj bodo zavezniki storili z narodom, ki se nahaja v medsebojnem klanju, ko desetstotice drugih umirajo, da nas osvobodijo? Ali ste pomislili, kdaj bi nam še kaj dodali k sedanjemu ozemlju, ki smo okrvaveli z bratomorno vojsko, da še tja zanesemo našo sramoto? In kaj pa bodo zavezniki hoteli dati Slovincem, če jih najdejo v objemu z Nemci v trenutku, ko so Nemca uničili?

To, kar sem povedal, ni tja v en dan povedano. To so resnice, kot jih tukaj čujemo iz ust zaveznikov, in to so svarila ob dvanajsti uri.

Zato vas rotim, da poslušate Snoja, ki se nahaja pri Osvobodilni fronti in ki vas bo od tam vodil proč od sovražnika nazaj k slovenskemu narodu.

Na svidenje. (Nadaljevanje prihodnjič)

Svoboda in ne oblast je cilj EAM

(Iz 1 strani)

armado bi bili vključeni edino vdanji častniki in odstranjeni pro-fašistični elementi. Vlada pa kakor razvidno, ne samo da ni vpoštevala sporazuma, ampak po svoji volji določila razorožitev oddelkov EAM, toda bog vteri razorožiti ZERVAS ali pa kazniti kakega fašističnega kolaboracionista. To jasno kaže, da ji je namen zatrei Narodno-osvobodilno Fronto, zadržati kraljevsko oblast, ter podvrči narodno voljo in njegove interese izključno samooblasti reakcije. Kaj takega ni moglo odobriti vodstvo Narodno-osvobodilne Fronte in tudi ljudstvo v splošnem, katero zahteva dejansko demokracijo in ne nasilno oblast skrajne reakcije in pro-fašističnih elementov.

Minuli petek v britski poslanski zbornici, je prišlo do vroče debate zaradi politične intervencije v Grčiji. Ministri predsednik Churchill v očigled nezadovoljstva in protesta proti zunanji zahtevi glasovanje za zaupnico vladi, ali poda ostavko. Četudi so poslanci glasovali na zaupnico vlade s ozirom na zaveznitvo v protifašistični vojni, posamezni

Dober začetek za "bazar" v Vancouverju

Vancouver — Pred nedavnim smo poročali o pripravah za prireditve velikega bazarja v tukajšnjem mestu, katerega čisti dobiček je namenjen za pomoč muko trepečim, a junaškim narodom Jugoslavije.

Odbor za bazar je razposlal tikete po celi provinciji namreč v naselja, kjer živi narod in medtem celo v Alberta. Isto tako so pa storile naše tekmovalke, da so poslane nabiralne pole na katere zbirajo denarne prispevke za kraljico našega bazarja, to je prvo mesto.

Mi verujemo, da je naš narod željan vedeti dosedanja napredek v tem oziru za bazar. Za enkrat se moramo deloma omejiti na obširnejšo razlago in posebno, koliko je kdo naredil in prispeval. Vse to bomo sporočili enkrat po zaključku bazarja. Toda v kolikor se tiče skupno dosedanjega uspeha lahko rečemo, da je bil izredno dober do 8. decembra, ker je tajnik do tega časa prejel okrog \$2.600.00. To je torej res prav dober uspeh in kolikor se bolj pomikamo k sami prireditvi, pošiljke od zunaj prihajajo bolj pogosteje v ta namen. Želja nam je tukaj omeniti le to, da naprosamo vse brate in sestre kateri delajo za bazar, da zberejo svoje rezultate pred zaključkom istega.

Obširnejše poročilo o dobitvih in o delu za bazar, bomo sporočili po zaključku te velike prireditve, kakor je omenjeno. Z strani odbora za bazar vsem kateri delajo in pomagajo za boljši njegov uspeh, izrekamo iskreno zahvalo. **D. Pešut, tajnik.**

kgroji so mnenja, da je zaupnica izrečena le na podlagi zaveznitva, nikakor pa odobravanje zunanje stališča v zadevah Grčije, že zaradi dejstva, da je izjava državnega tajnika Združenih držav, Edvard R. Stettinius prav močen opomin proti politični intervenciji Vel. Britanije.

Medtem posebno unijsko gibanje v Vel. Britaniji je naslovilo številne protestne resolucije na vlado premiera Churchilla s zahtevo, da se zavzavita britsko armado v borbi proti rodoljubnim oddelkom Narodne Osvobodilne vojske v Grčiji. Številne organizacije, cerkvene in kulturne, kakor tudi unija Waterside Worker Union v Novi Zelandiji, so naslovile enako proteste izražajoč z tem globoko vznemirjenje med ljudstvom zaradi vporabljanja britskih oddelkov v zaščiti nepopularne grške vlade.

Napram zanesljivim virom vesti, Narodno-osvobodilna Fronta, je naslovila protest na vlado Vel. Britanije, Združenih držav in Sovjetske Unije, zahtevajoč demokratično rešitev glede notranjih zadev v Grčiji. Enako je storilo gibanje grških izseljencev v Združenih državah, katero se je obrnilo na ameriško vlado, da takoj posreduje in spreči nadaljnjo prelivanje krvi zaradi ozkih interesov grške reakcije.

Ljudstvo v Grčiji zahteva, demokracijo in ne fiziž in mornarhijo, se glasi poročilo iz krvavega pozorišča v Grčiji.

Odmev Triglava čez radio

Kirkland Lake — Kot je bilo javljeno pred tednom dni, da bo Pevsko Društvo Triglav podalo svoj božični radio program, navajam tukaj podrobnejše o programu in določeni uri za radio. Program bo izvajal v soboto pred božičnim dnevom, to je 23. tega decembra in sicer popoldne od 4.45 do 5. ure. To je bil najboljši pogoden čas, kar nam ga je bilo danega na razpolago.

Čenjene poslušalce se pa naproša, da svoje misli izrazijo potom dopisne karte, direktno na Radio Station C. J. K. L., ali pa na društvenega tajnika, 42 Main St. Kirkland Lake.

M. Otoničar.

VAŽNO ZA TORONTO

Odbor Lokalnega Sveta, naproša vse one kateri imajo in niso še povrnili denar ali nerasprodate tikete od koncerta, da to čim prej izročijo članom prireditvene odbora, lahko jih tudi izročite podpisnemu v **Nedeljo popoldne v dvorani na 386 Ontario St.**

Zatoraj prosim se, da to upoštevate, tako, da bo močeti odboru čim prej uredit računice in izdati celokupno poročilo o koncertu.

Prosimo ne pozabite, ti kete morajo biti vrnjene najkasneje do nedelje večer. **Ludvik Troha.**

Iz francoščine prevedla K. N.

Moreno jo je še tesneje privil k sebi, boječ se, da se nebi zmedla in dejala kaj nepremišljenega. Tiho jo je bodril:

"Ne boj se, ljubica moja, jaz sem pri tebi in te ne bom več zapustil!"

Potlej je pa dodal glasneje, tako da so ga vsi slišali:

"Leptica moja, kje imaš svoje listine? Dejala si, da jih boš prinesla s seboj."

"Tukaj jih imaš, senor," je tiho dejala, kajti njegove tesni objem okrog pasu je ni posebno spodbujal, še manj pa grozeči obrazi anarhistov.

Moreno ji je hitro vzel iz rok ročno torbico in jo odprl. Nekaj trenutkov je brskal po njej, potlej je pa potegnili iz nje šop papirjev in izkaznic.

"Na svidenje!" je skoraj veselo zakričal vojakom. "Kakor vidite, se je moja nevesta že obožovala s potrebnimi listinami za najino poroko. Najina srečna ura se bliža. Nikar me ne prisilite, da si bom moral po drugi poti priboriti svojo nevesto!"

Ujetnice so nehale jokati. Zvedavo so ogledovale vojake, mladega, lepega častnika in plavaloso dekle, ki je bila vzrok tolikšnemu prerakanju. Vse so bile velikodušno na strani mladih zaljubljenecv, vedoč, da njih samih ne čaka nič dobrega.

"Ena nesrečnica manj," so šepetale med seboj, zeleč, da bi nenaden zračni napad razgnal vojake ali jih pa pobil z njimi vred.

Nekateri miličniki so se še zmerom upirali. Bilo jim je žal lepega plena. Orana je bila nedvomno najmlajša in najlepša izmed ujetnic.

"Pusti jo, naj gre. Morenova nevesta je. Ostalo nam jih bo še devet in trideset, dovolj za nas! Naj gre in nas pusti pri miru!" je zagodrnjal tisti, ki je imel največ veljave pri svojih tovariših.

Vsi na okrog so se zasmejali. To je bila posrečena šala, vredna pomenljivega trenutka.

"Morda bi bilo bolje, da bi mu pogнали naboj v trebuh, potlej bi šele vedel, kaj se pravi živeti," je vzkliknil porogljivo neki anarhis in se zarežal, da so se zablesteli snežnobeli zobje v čudnem nasprotju s temnim, olivnobarjavim obrazom.

Ne meneč se za te opazke in za smeh, je letalec prijel pod roko njo, ki jo je trenutek poprej imenoval 'svojo nevesto'.

"Pojdi, ljubica moja," je dejal nežno. "Pojdi, v nekaj trenutkih bova zvezana za vse večne čase. . ."

Gledal jo je zaljubljeno in nežno, kakor gleda ženin nevesto. Gledal jo je, kakor gleda zaljubljen moški tisto, ki bo v nekaj urah za zmerom postala njegova.

Mimo straže gredeč, je hudomušno pomežiknil, videč, kako zavistno ga vsi gledajo.

"Hvala, tovariši za ljubeznivost! V potrebi računajte na mojo pomoč!"

Izrabil je njihovo presenečenje in je nežno, toda trdno odpepel Orano s seboj.

IV

Korakajoč po zdaj praznem Katalonskem trgu, se je Moreno sklonil k svoji spremljevalki, kakor da bi ji šepetal ljubezenske besede. V resnici je pa tiho dejal: "Senorita, uspelo mi je, rešiti vas iz njihovih krempljev, toda nisva premagala še vseh težav. Tudi še tako neznanatna naprednost naju lahko pokoplje. Prosim vas, bodite previdni!"

Uprla je vanj oči, še rosne od solz, in zaupno dejala: "Razumem. Ničesar ne bom govorila. . . Pustila bom vas govoriti."

"Bolje je tako," je pritrjevalno dejal in tiše pristavil:

"Zdaj se skušajva bolje spoznati. Delajte se tako, kakor bi bili zelo zaljubljeni vame, ko da bi se že dolgo ljubila. . . Medtem mi pripovedujte svojo zgodbo. Kdo ste? Odkod prihajate?"

Spet je oklevala. Kako naj se zaupa temu neznanu, ki je tako nenadno vdrl v njeno življenje? Zardevala je in prebledevala, ne da bi našla prave besede.

Moreno je opazil njeno zadrego in je ni hotel siliti. Čeprav je bil na videz čisto miren, se je v resnici zelo razburil.

Kar je storil, je storil v nenadnem poletu velikodušnosti, ne misleč na posledice svojega dejanja. Zavedal se je pa, da mora ravnati zdaj tako do konca, če neče tvegati svoje glave in življenja svoje mlade spremljevalke.

Velikodušno, kakor pravi cabalero, si je prigovarjal in se miril:

"Na koncu koncev, če že moram umreti, naj umrem rajši zato, ker sem rešil mlado življenje, kakor pa zato, ker sem uničil sto in sto nedolžnih življenj. . ."

(Se nadaljuje prihodnjič)

Vabilo na banket in zabavo

Lokalni odbor Sveta Kanadskih Južnih Slovanov priredi na Silvestrovo večer "Banket" z koncertnim programom v dvorani 3447 St. Lawrence Blvd., Montreal.

Program vsebuje več važnih točk v deklamacijah in v spevu, kakor tudi poslovi- tev od starega leta in pozdrav novemu letu 1945.

Ker je to obenem poslednja prireditve za to leto, uljudno vabimo vse Slovence in Slovenke, kakor tudi Hrvat, Srbe, Macedonce in Rumune v tej naselbini, da se udeleže v znaku bratske solidarnosti v borbi proti fašističnim zverinam ter bratski prisegi, da bomo naslednje leto delali z še večjo vnevo in požrtvovalnostjo v prid osvobojenja naših narodov v starem kraju. Čisti dobiček je namenjen za pomoč narodom Jugoslavije.

Vstopnica en dolar po osebi. Otroci pod 12 letom so prosti vstopnine.

Za dobro potrežbo vam jamči,

Odbor.

DRUGI POZIV NA KONCERT V OSHAWO

Ker je to prvi koncert v Oshawi, katerega priredi društvo Zveze Kanadskih Slovencev za pomoč našemu narodu v Jugoslaviji, ponovno pozivljam rojake iz Toronta in okolice, da se tega koncerta udeležite. Vabljeni ste vsi Jugoslavlani ali vsi Slovenci, da nam pomagata napolniti dvorano v čim večjem številu.

Na koncertu bodo igrali Tamburaši iz Toronta (Tito Tamburica Orchestra) za ples pa bomo pomagali tudi rojaki iz Oshawe. Kdor je videl in slišal zadnjo soboto ta orchestra, mu ne bo žal, da ga sliši še enkrat, ker to so res pravi tamburaši.

Torej nepozabite v soboto dne 16. decembra ob 8 uri zvečer. Po zabavi bo za naše rojake iz Toronta in okolice malo domače zabave pri rojaku Rudetu Champotu.

Ves dobiček je namenjen za naš trpeči, toda junaški narod v Jugoslaviji.

V. F. Ručigaj, tajnik dr. ZKS.